

Bundelen van de ingrepen zonder verdoving geeft geen voordeel

Doctoraatsonderzoek bestudeerde effecten pijnlijke ingrepen bij biggen

Tekst: Sanne Van Beirendonck – KH Kempen – Geel

Beeld: Twan Wiermans

De resultaten van het doctoraatsonderzoek 'Reductie/aanpassing van pijnlijke ingrepen bij biggen: een poging om dierenwelzijn en zoötechnische resultaten te verbeteren' afgelopen maand gepresenteerd aan de KU Leuven tonen aan dat het maatschappelijk bewustzijn rond biggencastratie nog steeds laag is. Langs de andere kant vonden de ondervraagden, na informatie over de problematiek, dat de nood aan alternatieven hoog was. Echter, de bereidheid om een meerprijs te betalen om het welzijn van biggen te verbeteren was laag.

Verder bleek dat het reduceren van pijnlijke ingrepen (staartjes couperen en tandjes inkorten) het biggenwelzijn en de overlevingsgraad tot op een bepaalde hoogte verbeterde. Het aanpassen van de ingrepen door het gebruik van CO₂-verdoving en/of het bundelen van de ingrepen gaf echter geen duidelijke resultaten.

Ook het bundelen van de ingrepen zonder verdoving leek geen voordeel te geven voor de biggen. Verdoving met CO₂ voorziet de biggen van anesthesie (verdoving) en analgesie (pijnloosheid) op het moment van de ingreep, wat het welzijn verbetert. Maar de verdoving werkt snel uit waardoor postoperatieve pijn aanwezig blijft. Verder onderzoek zou nuttig zijn om de procedure te optimaliseren, bv. door bijkomende analgesie te voorzien voor de postoperatieve pijn.

Onwetendheid en nauwe marge

Biggencastratie is een gevoelig onderwerp dat de aandacht van het publiek getrokken heeft als gevolg van campagnes van dierenrechtenorganisaties. De opinie van de Vlaamse consument over onverdoofde biggencastratie en drie mogelijke alternatieven werd daarom gerapporteerd in deze studie. Een totaal van 1.018 mensen, verspreid over de 5 Vlaamse provincies, werd ondervraagd. Gebleken is dat - ondanks verschillende mediacampagnes van dierenwelzijnsorganisaties de voorbije jaren - nog steeds ongeveer de helft van de ondervraagden niet op de hoogte was van

De lichtste biggen in de proef leken minder pijngerelateerd gedrag te vertonen wanneer hun tanden en staart intact werden gelaten. Verder was er een tendens van verlaagde mortaliteit vergeleken met de lichtste biggen van de controlegroep.

de problematiek rond onverdoofde biggencastratie. Toch pleitte de meerderheid - na geïnformeerd te zijn - voor een verbod op onverdoofde castratie. Tevens werd duidelijk dat de bezorgdheid over de implicaties voor dierenwelzijn groot is. Echter, de bereidheid tot het betalen van een meerprijs voor alternatieven was laag. Dat kan er voor zorgen dat varkenshouders geen rendement voor hun investeringen zullen krijgen aangezien de productiekosten zullen toenemen.

Verdoofd castreren?

Beschreven bevraging leerde dat de consument castratie onder verdoving het meest acceptabele alternatief vond. Daarom werd castratie onder CO₂-verdoving vergeleken met onverdoofde castratie. Er werden geen verschillen in gedrag gevonden bij biggen die met CO₂ verdoofd werden of biggen die met zolazepam, tiletamine en xylazine verdoofd werden voor castratie. Dat duidt erop dat CO₂ dezelfde anesthesische eigenschappen heeft als de combinatie van zolazepam,

tiletamine en xylazine. In het hoofdexperiment gaven de geobserveerde gedragsverschillen geen uitsluitsel, hoewel een verschil in interactief gedrag een indicatie gaf van een beter welzijn voor CO₂-verdoofde biggen vergeleken met onverdoofd gecastreerde biggen. Langs de andere kant werd bij alle bargjes, ook bij de verdoofde groep, gedragingen die pijn of discomfort aantonen geobserveerd. Daarom kan het nodig zijn om biggen te voorzien van bijkomende analgesie om de castratiepijn volledig weg te nemen, zelfs al werden ze verdoofd met CO₂ voor castratie.

Verband met technische resultaten

Castratie is niet de enige ingreep die het welzijn van de biggen bedreigt. Zoals reeds vermeld worden verschillende pijnlijke ingrepen uitgevoerd bij biggen, voornamelijk in hun eerste levensweek. Om het algemeen welzijn te verbeteren moet er niet enkel rekening gehouden worden met castratie, maar met pijnlijke ingrepen in het algemeen.

Verdoving met CO₂ voorkomt postoperatieve pijn na chirurgische castratie niet!

Daarom werd tevens onderzocht of een reductie van pijnlijke ingrepen in de eerste levensweek resulteerde in betere zootecnische resultaten, verlaagde sterfte en of het algemeen welzijn, aangetoond door gedragscriteria, beter was.

In 22 nesten werden alle biggen gewogen na de geboorte. Bij de vier lichtste biggen van elk nest van de experimentele groep werden geen staartjes gecoupeerd of tandjes ingekort. De andere ingrepen (castratie, ijzerinjectie, vaccinatie, oormerken) werden normaal uitgevoerd. Bij de vier lichtste biggen van elk nest van de controlegroep werden wel staartjes gecoupeerd en tandjes ingekort, naast de andere ingrepen. Bij de zwaarste biggen van zowel de controle- als de experimentele groep werden alle ingrepen uitgevoerd. De lichtste biggen leken minder pijn-gerelateerd gedrag te vertonen wanneer hun tanden en staart intact werden gelaten. Verder was er een tendens van verlaagde mortaliteit

vergeleken met de lichtste biggen van de controlegroep. Vervolgonderzoek naar neonatale mortaliteit zou nuttig zijn.

Combinatie-experiment

Onderzocht werd tevens wat de combinatie van dit alles kan betekenen. Twee experimenten met in totaal 41 nesten werden uitgevoerd.

In het eerste experiment werden alle ingrepen op hetzelfde moment uitgevoerd in de experimentele groep terwijl in de controlegroep alle ingrepen op de normale manier werden uitgevoerd; verspreid over de eerste levensweek dus.

In het tweede experiment werd het bundelen van de ingrepen zonder verdoving vergeleken met bundelen van de ingrepen nadat de biggen verdoofd werden met CO₂.

Biggen leken beter te kunnen omgaan met pijn wanneer pijnlijke ingrepen niet gecombineerd

werden. Meer zelfs, de toegepaste verdoving leek de pijnvaring na de ingreep te versterken aangezien liggen, interactief gedrag en wandelen meer discomfort aantoonde voor de verdoofde biggen. Verdoofde biggen hadden enkel een voordeel wanneer er naar zuiggedrag gekeken werd.

Hoewel het voordelige effect van verdoving tijdens pijnlijke ingrepen niet bevestigd werd door deze resultaten, moeten deze resultaten eerder geïnterpreteerd worden als een 'uitgestelde' pijnvaring dan als een bijkomende pijnvaring. Zoals reeds gevonden in het eerste deel van dit onderzoek neemt CO₂-verdoving de pijn tijdens de ingreep weg, maar niet nadat de verdoving is uitgewerkt na de ingreep. De postoperatieve pijn mag dan aanwezig geweest zijn in beide behandelingsgroepen, de afwezigheid van pijn tijdens de ingrepen voor biggen van de verdoofde groep kan nog steeds geïnterpreteerd worden als voordelig voor het welzijn van de biggen. ←